

cijo, zoper katero bi bil ves naš napor brez uspešen. Torej pozor!

Mokraški shod v Celju.

Iz celjske okolice.

Dne 15. avgusta so priredili mokrači (socijalni demokratje) ljudski shod na »Jarmenčah« zunaj Celja. Govoril je najprej, namesto obljubljenega Resel-a, ki ga pa ni bilo, neki drug Gradčan po nemški o raznih rečeh, katerih različne stranke v državnem zboru niso zvršile — kako so socijalni demokratje sami to prikazrivali, o tem je seveda modro molčal. Posebno se je jezil, da »klerikalci« hočejo šestletno šolovanje in da hočejo »v neumnosti pridržati ljud, da bi tem lažje sami gospodovali!«. Potem je sodrug Kristan z drugimi besedami isto ponavljal po slovenski. Jako rezno se je izražal, da mokrači zahtevajo vsem narodom jednake pravice — a nikakor ne naredbenim potem — pikro je omenjal, kako nasproten je Slovencem grof Badeni, kako nam je vzel slovensko spodnjo gimnazijo v Celju, kako smo Slovenci preskronjeni in preponižni: »če nas udari na jedno lice, pomolimo mu še drugo« — človek bi mislil, da bode končal s tem, da nas bode oduševljal za odločno borbo zoper vlado in za svoje pravice. Toda razum obrača, Kristan pa obrne: kar na mah je spremenil zmisel in nezmiselno končal, nasprotno celému govoru: »Mi socijalni demokratje se pa nič ne mešamo v te narodne boje«. Človek, ki misle poslušša, bi iz kože skočil o takem nelogičnem skoku. Pa za mokrače je vse dobro, menil je krasni g. Kristan, in res, on dobro pozna svoje ljudi.

Vse bi bilo prav po volji šlo slavnim »ljudoretiteljem«, če bi ne bilo tistega presnetega teharskega kaplana na zboru. Toda prišel je, da bi jim izkalil nekoliko brezmiselno soglasje. Ko si je bil med govoroma zapisoval nekatere bolj »debele«, gledali so ga že mnogi jako strupeno. Hoteli so prepisati njegove zapiske, da bi videli, kako modrost si zabeležuje. To jim je radovoljno pripustil, pa niso znali, ker je zaznamoval tesnopisno in kratko. Namerjali so mu potem vzeti listek iz rok; a ni šlo, ker je bilo tudi precej poštenjakov med zborovalci. Zatem so godrnjali, naj se nikar ne pridrzne govoriti. A ker ni vse nič pomagalo, prišel je eden »večjih« in ga pregovarjal. Zastonj! Ker se pa moči teme luči bojé bolj, kakor netopir svetlega solnca, izkušali so mu zamašiti usta na drug način. Ko je bil namreč dogovoril Kristan, vstal je predsednik shoda in zaključeval zborovanje. Ker se pa g. kaplan Kržišnik ni hotel ugnati v kozji rog, ampak se je hitro, predno je še mogel to do konca izreči, oglasil za besedo, bili so prisiljeni, ustreči mu. Komaj je izustil dve, tri besede, že se prične prepir: ali naj govori slovenski ali nemški. Nekateri so zahtevali to, drugi ono. Utolazil jih je s tem, da je odgovarjal nemškemu govorniku v njegovem jeziku, slovenskemu pa slovenski. Videlo se je pa hitro, kako so naščuvani: hrumeli so in motili ga tako, da je moral večkrat vsklicati njih poštenost in vprašati: »Ali imam med delavci svobodno besedo?«, kar jih je vselej za nekaj časa pomirilo. Kazal jim je posebno, kako brezumno je, če nam očitajo, da smo za šestletno šolovanje; kako nezmiselno je, če lažejo, da hočemo ljud obdržati v nevednosti; kako neresnično je, če sanjarijo, da smo mi za kapitalizem ali celo »steber kapitalizma«. (To je tudi Kristan kesneje, oporekši sam sebi, nekoliko preklical.) Potem je začel govoriti o tem, kako se socijalno-demokraški poslanci premalo menijo za gmotno stanje delavcev, kar je vendar najmenitnejše zanje, in našteval razne potrebne preosnove v tem oziru.

In prav tukaj, ko so se čule resne, dobrovoljne besede za vzboljšanje delavstva, zagnali so ubogi naščuvani mokrači hrumen hrup, žvižgali in brlžgali, kakor pač oni dobro to znajo. »Če mi ne pustite svobodne besede, zakliče jim govornik, dokazano bode s tem več, kakor če bi jaz cele ure govoril«. Voditelji, ki so ga že prej opominjali vsak trenotek, da naj hitro konča — in vendar je govoril prav kratko in omenjal samo najmenitnejše, ker je videl in vedel, da jih resnica v oči kolje in mu ne bodo privošili dosti časa — voditelji mu sedaj rekó, naj neha. »Ne pustite mi govoriti, ker se me bojite, ker se bojite resnice,« odvrne jim on. To jih je vendar zbudilo in razgrajače je Kristan sam precej oštel; a govorniku so dali še milostni obrok: pet minut, da dovrši. Med mnogim odobravanjem je on res kratko končal in predlagal nekatere resolucije v preosnovo delavskega stanja. Voditelji jih niso hoteli dati na glasovanje iz »formalnih«, a ničnih razlogov. Pravi uzrok je bil pa ta, ker se bojé, da ne bi zapejlani ljud zvedel in spoznal, kako so duhovniki res pravi njegovi prijatelji. Zinili so še nekateri mokraški velikaši raznokatero boso, katerej se je g. Kržišnik z odra srčno smejal in vsaj s kretanjem kazal ljudem, kako malomumna da je, ko mu govoriti niso več pustili. Zanimivo posebno je to, kako je Kristan končal: »Mi ne čemo preosnov, mi smo prekucni, mi hočemo prekucijo«.

Videlo se je očitno in jasno, kako se mokrači bojé resnice, in to bode gotovo dobro vplivalo na vse, kateri še niso cele svoje pameti dali svojim »voditeljem« — prav za prav: kvariteljem — v oskrb. Nekateri duševni siromaški bodo morebiti mislili, ker niso dali protivniku proste besede, da so zmagali oni s svojim vreščanjem. Toda s kričanjem izkuša zmagati samo tisti, kdor z umom in razumom zmagati ne more. Kako se že glasi tista basen o mravlji in cvrčku (grilčku)?

„Kak je že zelena trava“.	Toda cvrček hud
Pridna mravlja cvrčku reče.	Koljkor more zavcrti,
Pritrditi cvrček neče:	Nje besede prevrešči.
„Ni zelena, nego rjava“.	Mravlja vidi, kak ves trud
„Glej no, stvarca svojeglava,	Bil bi tukaj brez uspeha,
Sam glej, da je res zelena“ . . .	Torej modro raj odneha,
„Ni ne, trava je rumena,	Mirno hrbet mu obrne,
Ce že nečeš, da je rjava“.	Tiho mné domov se vrne:
„Glej no . . .“	„Cvrti norec, koljkor hočeš,
	Istine ne prevrkóčeš“.

Toda cvrček svojeglavno,
Kar cvrti sam sebi v slavo,
Na vso moč brumi, vrešči:
„Mravlja, zmagali smo mi“.

Cerkvene zadeve.

Štiridesetletnica duhovništva vlč. gosp. dekana Jožefa Fleka v Jarenini.

Dne 30. julija je bilo preteklo 40 let, odkar so bili naš splošno priljubljeni in goreči velč. g. dekan od nepozabnega škofa Slomška pri Sv. Andražu v Lavantinski dolini posvečeni v duhovnika. Prav na tihem so svojo štiridesetletnico obhajali v cerkvi v nedeljo dne 1. avgusta in nam v ganljivi pridigi razložili, kako jih je vsaki čas Bog spremljal s svojo milostjo in pomočjo na vseh potih življenja in koliko hvalo so mu zato dolžni. Popoldne pa so blagoslovili na svojem posestvu v Vukovskem vrhu nov križ, ki so ga dali postaviti v spomin svoje štiridesetletnice, in so tamkaj mnogoštevilne navzoče razvešeli s prelepim nagovorom.

Skupaj s svojimi sedmerimi še živimi sošolci pa so ta znameniti praznik obhajali dne 5. avgusta v Dobri

vesi na Koroškem pri preč. proštu Mariniču, kjer so imeli tudi slavnostni govor pri cerkveni slovesnosti. Tja gor smo jim Jareninčani poslali posebno častilno pismo s podpisi mnogih odličnih župljanov, v katerem smo jim tudi naznanili, da jih je v priznanje njih neprecenljivih zaslug za jareninsko župnijo v verskem in narodnem oziru izvolilo vseh pet občin enoglasno za svojega častnega občana in kmečko bralno društvo za svojega prvega častnega člana.

V nedeljo, dne 8. avgusta pa smo Jareninčani slovesno praznovali štiridesetletnico svojega zaslužnega dušnega pastirja, in je bila Jarenina tem povodom vsa v slovenskih in cesarskih zastavah. Po večernicah se je zbrala velika množica hvaležnega ljudstva pred lepo ovenčanim župniščem, kjer so bile razvrščene bele ovenčane učenke in učenci, v sredini pa so stali cerkvena klučarja, vsi župani, predsednik bralnega društva, učiteljstvo in jareninske pevkinje in pevci.

Ko je naš mešani zbor pod vodstvom gosp. učitelja Čonča odpel pesem v pozdrav, je nagovorila učenka, Cvilakova Anica, gosp. slavljenca, rekoč med drugim

Ko se z Vami veselimo,	V ta namen bomó molile,
Še posebno Vam želimo,	Ljubega Boga prosile,
Da duhovništva bi let	Da varuje Vas pòvsod
Doživeli petdeset.	Vseh nesreč in vseh nezdod.

Na to jim je izročila krasen šopek s trakovi, dar jareninskih gospej. V imenu učencev pa je prednašal svojo častitko Drozgov Franček. Sedaj je nastopil vrli jareninski župan in cerkvenega klučar, g. Ign. Zupanič, ter je po kratkem jedrnatem nagovoru izročil velč. g. dekanu diplomu častnega občanstva vseh pet občin, katero je mojsterski izdelal g. učitelj Klenovšek, sklenivši: »in ta diploma bodi Vam znak naše ljubezni in naše hvaležnosti do Vas danes in vsaki čas!« Na to še je gosp. dekanu nagovoril predsednik bralnega društva, g. Iv. Sekol, in jim tudi izročil diplomu častnega članstva.

Sedaj so se oglasili tudi naš ljubljani gosp. dekan ter so nam v očetovsko ljubeznivih besedah razlagali, kako so se hoteli ogniti tej časti, pa se niso mogli, kako so praznovali štiridesetletnico na Koroškem ter so se v ganljivih besedah naposled zahvalili za ta lepi znak iskrene ljubezni in hvaležnosti svojih župljanov.

Po tej slovesnosti se je vršila pri g. Cvilaku domača veselica s petjem in deklamacijami, katere so se udeležili tudi velč. gosp. dekan. Prav dobro smo se zabavali, se za našo slovensko stvar navduševali ter slavili v napitnicah dekanovo delovanje, ki so se tako zvesto ravnali po besedah pesnikovih:

Življenje Tvoje svetlo geslo vodi:
Najprvo bodi zvest katoličan,
Potem slovenski sin navdušen bodi,
Potem Avstrijec veren in Slovan!

Po njih vzgledu smo sklenili biti tudi mi vsaki čas dobri katoličani, pošteni in navdušeni Slovenci ter zvesti Avstrijci.

Ta dan, ki ostane v neizbrisnem spominu nam vsem, je lepo poveljevalo mogočno pokanje topičev in na večer kresovi.

Velč. gosp. dekanu pa iz dna srca želimo vsi, da bi se zdravi, čvrsti in veseli, kakor sedaj štiridesetletnice, tako še tudi petdesetlice svojega duhovskega delovanja srečno včakali ter jim kličemo:

Oj trosi Bog Vam sreče rož
Na vse poti,
A nam pa daj še mnogo mož,
Mož vrlih kot ste Vi!

Hvaležni Jareninčani.

Gospodarske stvari.

Domača zdravila za živino.

Ajdova moka se priporoča kot zdravilo za obguljenje vrata pri volih. Ako se je pri vožnji od jarma dlaka obdrgala, naj se na obguljeno kožo potrese ajdova moka in rana se bode kmalu posušila in zacelila.

Antimon se hvali kot zdravilo zoper krvni mrtvoud pri ovcah. K soli, katera se nekaj bolj debelo stolče, se vzame na 100 ovac 20 dekagramov antimona ter jim dá vsaki dan enkrat in sicer takrat, ko se ovce s paše vrnejo.

Arnika (brdnja) je zdravilo zoper hromstvo pri konjih in goveji živini. Vzame se kake tri pesti arnike v pol litru ola (piva) skuha in potem precedi. Ko se shladi, se primeša za konja 15 gramov bobrovega stroja (Bibergol), za govedo pa 2 grama kafe in to bolnej živini da. Nato se goni živina semtertja, da se začne potiti in potem se postavi v hlev, s slamo na debelo nastlan. Živinče se ogrne z v vodon amočeno pa izžmeto rjuho, navrh pa še s suho volnato odejo. Ko se je živina kake dve do tri ure tako pôtela, se odgrne in s slamo dobro oriblje. Dobro je tudi s segretim žganjevimi droži omivati pleča in prednji del živine. Imenovano zdravljenje je treba po potrebi ponavljati dva do tri dni zapored.

Brinjeve jagode, zmešane z encijanom, naj se pogosto dajejo živini, katera se pase na nezdravem močvirnem pašniku. Imenovano zdravilo je nekaj protistrup raznim zeliščem, ki rastejo na močvirnih tleh. Daje se zdravilo najlažje v prah zmleto na vodi in sicer odrasleji živini po 30 gramov, manjšej pa polovico toliko naenkrat.

Čebul, zmešan s prosom in opečen s svinjsko mastjo, daje se kot zdravilo kravam, kadar so povrgle. Krava se baje po omenjenem zdravilu lažje znebi trebila, zraven pa se z njim okrepa.

Česen se hvali kot dobro zdravilo zoper napenjanje živine. Vzame se par glav česna, v litru mleka skuha in nekoliko shlajeno živinčetu zalije. To zdravilo seveda velja zoper počasno napenjanje ali grizenje v trebuhu. Kadar napenjanje izvira iz preobledenja (mokre detelje ali trave ali repe), takrat treba drugih zdravil.

Drobodsenja je izvrsten pomoček zoper oteklino. V škafo kropa se popravi in postavi pod živino, da sopar puhti na oteklino. Navrh pa se živina pokrije, da se sopar hitro ne izgubi in se ob enem žival pregreje.

Encijan je dobro zdravilo za bolan želodec. Daje se med otrobi ali drugo pičo zmešan konjem po 30 gramov, govedi nekaj več, malej živini pa le po osem gramov na enkrat. Encijan, zmešan z brinjevimi jagodami in trigonelnim semenom (Trigonella foenum graecum se dobi v lekarni), je dobro zdravilo za smoliko pri konjih. Vzame se vsacega za 100 gramov, zdrobi v prah in po jedno žlico trikrat na dan med krmo zmeša. Če pa konj rad ne žre, se mora omenjeni prah z strdjo zmešati in mu siloma dati. Zraven je treba konja s pogreto vodo napajati.

Blizu enako zdravilo velja za hromoto pri svinjah. Vzame se za 15 gramov encijana in toliko brinjevih jagod ter za 4 grame kafe. Sedaj je treba svinji puščati in na to tega zdravila v prah zmletega dvakrat na dan po 8 gramov dajati. Seveda se mora zdravilo primešati mleku ali kaki drugi pijači.

Encijan, zmešan s pelinom in hrastovo skorjo, je tudi dobro zdravilo za drisko pri teletih. Vzame se vsakega 50 gramov, v prah stolče in vkup zmešano na suhem v steklenici hrani. Kadar se potrebuje, vzame se žlico tega prahu, pomeša z ravno toliko rženimi